

WIELU Z NAS ZACZYNA JUŻ Z TĘSKNOTĄ MYŚLEĆ O TYM, KIEDY I JAK wyruszyć nad brzegi Galwie, by znów usłyszeć głos dziewczyny, która wysoką, przejmującą nutą śpiewa o miłości – jak to w swoim wierszu opowiadał Zenon Firkowicz. Tak, tak – to już ten czas. Zanim jednak zamknijemy walizki i damy się porwać letnim przygodom, pamiętajcie, by wśród najpotrzebniejszych rzeczy znalazł się najnowszy numer „Awazymyż”, bo właśnie tam, gdzieś wśród zieleni, światła i letniego oddechu natury, będziecie mogli zanurzyć się w opowieść Marka Robaczewskiego. To historia o drodze twórczej, o rodzinie i o wyborach, prowadząca nas przez świat teatru, filmu i dubbingu. Wielu z nas pamięta ekranowe role jego ojca Eugeniusza – mistrza postaci charakterystycznych. Inni rozpoznają głos Marka, zapisany w pamięci od dzieciństwa, kiedy z zapartym tchem oglądali filmy animowane. A czy zauważyliście, że ten talent, niczym subtelna nić, przechodzi w rodzinie Robaczewskich z pokolenia na pokolenie?

Potem zapraszamy na Krym – nie ten dzisiejszy, lecz ten sprzed wieków, z czasu przemian, czasu chaosu. To tam karańska społeczność Dżuft Kale znalazła obrończynię w niezwyklej kobiecie – Gulusz-Tocie, żonie Beniamina Agi, lidera społeczności i skarbnika ostatniego krymskiego chana Şahina Gireja. Jej spryt, odwaga i talent pozwoliły odeprzeć zagrożenie. Historia ta, niosąca siłę i inspirację, przetrwała w opowieściach aż do naszych czasów – a w wierszowaną formę eposu ujęła ją Dina Łopatto z domu Roffe.

Kulinarne talenty w karańskich domach od pokoleń przekazywane są z matki na córkę, choć dziś coraz częściej także synowie sięgają po dawne receptury, próbując odtworzyć smaki przeszłości. O tej drodze – pełnej błędów i odkryć – opowiada Adam J. Dubiński. Upředzamy jednak lojalnie: nie rozpoczynajcie tej lektury na pustym żołądek.

Bywa i tak, że w zakamarkach sieci społecznościowych pojawiają się drobne ślady prowadzące do wielkich historii. Tak było i tym razem – wpis na stronie Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego przywrócił pamięć o książce, która przez co najmniej trzysta lat towarzyszyła rodzinie Marioli Abkowicz. Dzięki takim artefaktom splatają się nici czasu, łącząc współczesność z odległymi pokoleniami przodków.

Nina Firkowicz wprowadzi nas w świat karańskiego tańca – opowieść tę wzbogacają fotografie oraz odniesienia do nagrań, które pozwalają zobaczyć i niemal poczuć rytm dawnych tradycji.

Zapraszamy także do wspólnego przeżywania tego, co było naszym udziałem w minionych miesiącach. Nasi artyści, czyli Zespół „Dostlar” oraz duet Michał Kuliczenko i Karolina Matuszkiewicz, wystąpili z sukcesem w Wilamowicach w Muzeum Kultury Wilamowskiej, prezentując taniec i śpiew – karańskie dziedzictwo. Żywa reakcja publiczności była najpiękniejszym potwierdzeniem, że warto dzielić się muzyką, kulturą i doświadczeniem.

Magdalena Jakubowska wzięła udział w XI Konferencji Turkologicznej „W 100-lecie Kongresu Turkologicznego w Baku (1926)” na UW.

Z uwagą i dumą śledzimy rozwój młodego skrzypka Elijusza Robaczewskiego – jemu oraz jego rodzicom przekazujemy najserdeczniejsze gratulacje.

W Paryżu pożegnano Youssoufa Kefelego, brata znanego nam Michela. W krótkim wspomnieniu przybliżamy postać człowieka, który niósł w sobie dziedzictwo rodu Kefeli i dynastii osmańskiej.

Ostatnie półrocze było czasem intensywnym, pełnym wydarzeń i spotkań. Staraliśmy się wsłuchiwać w ich rytm i być blisko, by móc się nimi dzielić z Wami. ■

Awazymyż

1-2 (90-91), 2026

Spis treści

2 Od redakcji

W mowie przodków

3 Zenon Firkowicz

Galwieniń kyryjynda / Na brzegu Galwie

Portret współczesny. Karaimi w Polsce

4 Marek Robaczewski, Hanna Pilecka

Wyginam śmiało słowa

Znane i nieznane

15 Mariola Abkowicz

Na bibliotecznych półkach

17 Nina Firkowicz

Kilka słów o tańcu karańskim

Uroda słowa

20 Dina Łopatto

Pocątunek (przedmowa Nadieżda Pilecka)

Tu i tam

23 Adam J. Dubiński

Trzecie spotkanie z kuchnią karańską – opowieść znad wspólnego garnka

Wydarzenia i ludzie

26 Michał Wałach

Kultura odległa, a jakże bliska. Wieczór karański w Wilamowicach

27 Magdalena Jakubowska

Karańskie wątki na turkologicznym jubileuszu

Żałobne karty

29 Odszedł strażnik osmańskiej i karańskiej

pamięci. Beyzade Medjid Youssouf Kefeli 1932–2026

Co słysząc?

30 Mariola Abkowicz

Nagrody w klasie skrzypiec

31 Od zimy do do lata

34 Narodziny, jubileusze i pożegnania